

Posudek na diplomovou práci Bc. Dity Jahodové
Za rámec heteronormativního pojmání genderu a sexuality
Queer jako identita, prostor a politická pozice
(posudek vedoucí práce)

Práce Dity Jahodové přináší velmi slibné téma, a to nejenom proto že se věnuje tématu ne-heterosexuálních identit a heterosexuálním formám soužití, tedy tématu, které nespadá do hlavního proudu akademického zájmu. Ale především proto, že jednou z hlavních ambicí práce je komplikovat mainstreamové pohledy na ne-heterosexuální formy identifikace, GLBT identity a komunitu jako „jinou, ale vlastně normální“. Práce Dity Jahodové komplikuje významy pojmu queer, ukazuje, co ztrácíme užíváním pojmu pouze jako zastřešujícího konceptu pro označení GLBT* identit a hledá kritický potenciál pojmu. Ten nachází v jeho potenciálu dekonstruovat „normalitu“ a odhalit její provázanost s kompulzorním systémem heteronormativity. Toto již naznačuje, že se jedná o ambiciózní projekt.

Dalším aspektem, který bych zde ráda vyzdihla je to, že práce Dity Jahodové se záměrně zaměřuje na neviditelnější část ne-heterosexuálnějších životů, na autonomní festival, na každodenní život komunity, žijící na Wagenplatzu, nikoliv na „materiální kulturu“, či jiné hmotné produkty kulturního života. Tudíž jeden z cílů práce je i příspěvek k vytvoření „kulturní paměti“ a jakéhosi „archívu“ queer životů, i kontextuálně vázaných významů pojmu samotného.

Skutečnost, že se Dita Jahodová zaměřila na neinstitucionalizované aktivity s sebou (logicky) neslo i některé těžkosti, které se během realizace projektu objevily a které diplomandka jistě v prezentaci projektu krátce načrtne. Z pozice vedoucí práce musím v tomto smyslu ohodnotit velké úsilí, které diplomandka do projektu investovala, i to, že byla připravena design projektu měnit na základě proměnlivého kontextu, který např. zastavil konání festivalu Queeruption. Způsob, jakým se diplomandka s touto komplikací vyrovnala považuji za adekvátní a v jistém smyslu i k dobru projektu. Jestliže např. jedním z důvodů, proč se již nekonal další ročník mezinárodního festivalu Queeruption, je soustředění se na lokální projekty a lokálně zasazený aktivismus, pak zaměření se na projekt Schwarzer Kanalu odvodívá této proměně akcentů „queer politiky“.

Jelikož se jedná o projekt se silným transnacionálním aspektem, potýkala se diplomandka s otázkou jazyka, překladu, což v práci reflektuje (kap. 3.1.6, „Binární zakotvení jazyka a otázka překladu“). Reflektuje i obtíže s překladem pojmu „queer“ a do jisté míry i prolematice překladu teoretických koncepcí vycházejících z queer teorií.

V tomto smyslu také oceňuji autorčinu citlovost vůči „moci jazyka“, i tomu, že – nejenom díky jazykové převaze – je pozice výzkumnice pozicí mocenskou. Konceptualizace, se kterou diplomandka pracuje, a ke které odkazuje v pojmání rozhovorů jako „spoluvytvářených“ (kap. 3.1.3, „Spoluvytváření rozhovorů“; i kap. 3.1.4, „Mé“ „já“ v rámci výzkumu“) toto reflektuje.

Ráda bych vypíchla také zpracování teoretické části a její provázání se samotnou analýzou. Teoretickou část práce považuji za mimořádně povedenou a za zdaleka přesahující obvyklý standard diplomových prací. Jedná se o propracovanou a promyšlenou recepci teoretických východisek, která velmi zdařile připravuje půdu pro vlastní analytickou interpretaci. K teoretickým konceptům a diskuzím se pak diplomandka vrací v analýze a tak obě části zdařile a smysluplně provazuje.

K vlastní analýze: většinu kritických komentářů, které jsem v průběhu vzniku práce diplomandka zapracovala do výsledné podoby. Mám pouze několik následujících otázek:

Celkové hodnocení:

Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji celkové hodnocení výborně.

Mgr. Kateřina Kolářová, PhD.

V Praze, 13. ledna 2010